

Nerozluštěné záhady moří

ZAUJME uhlák Spojených Států Cyclops místo mezi nerozluštěnými záhadami moří, aby počítán byl mezi lodě, které vydaly se na cestu do určitých přístavů a nikdy nedorazily ku břehům? Jakkoliv zabývalo bylo po něm pátrání úsilovná a všestranná, nebylo nalezeno jediné stopy, dle kterých dalo by se souditi o tom, jaký osud potkal loď a její mužstvo. Domněnka po domněnce byla vyslovována a přece nenalézala se dnes bližší rozluštění této záhady než před měsícem, kdy ztráta lodí byla úředně oznámena.

Cyclops byl jedním z velkých amerických uhláků a na jeho palubě nacházelo se sednapadesát cestujících, patnáct důstojníků a 220 členů lodního mužstva. Velitelem lodí byl poručík G. W. Worley, člen amerických námořních rezerv, Němce původem. Okolnost tato zavdala podnět k domněnce, že loď byla přeměněna na německý záškodník, ale žádné zprávy nenaznačily, že teorie tato je správnou. Cyclops vyplul z přístaviště v Karajbském moři v poslední části měsíce února a měl dorazit do přístaviště v Atlantickém moři dne 13. března. V jeho nákladu nenalézalo se žádných výbušnin a stejně nebylo na něm střeliva. Zásoba uhlí nebyla dostatečnou, aby bylo možno loď dopravit do nejbližšího německého přístavu.

Poslední zprávy o lodí došly dne 4. března, kdy přistála u jednoho z ostrovů v Západní Indii, aby tu učinila opravu na svých strojích. Od té doby nebylo o lodí nic slyšet. Loď opatřena byla aparátem pro jiskrovou telegrafii a byla-li získána Němci, tito museli se nalézati na palubě a nečinili opatření, aby jiskrovou telegrafii nemohla býti podána zpráva o osudu lodí. Právě ta okolnost, že na lodí nalézal se dostatečně silný aparát pro jiskrovou telegrafii zvyšuje záhadu. — Kdyby byla loď postižena bouří, jistě vyslala by jiskrovou telegrafii žádost o pomoc.

Jedinou věcí, která mohla by sloužiti za stopu při pátrání po osudu cestujících a lodního mužstva, je historika, kterou přivezli cestující jisté lodí, jež přistála v Atlantickém přístavišti. Tvořila to, že dne 18. března, dva týdny po té, kdy zmizení Cyclops bylo úředně oznámeno, objevila se v jistém časopise v Rio Janeiro zprávka, že smuteční máse bude sloužena za Freda L. M. Gottschalka, jednoho z cestujících na lodí, který, jak se sdělovalo, "zahynul, když Cyclops zničen byl na moři." Má se za to, že zprávička tato dána byla do jmenovaného časopisu německými agenty a mnozí vyslovili náhled, že snad tímto způsobem tito, podali zprávu o svých operacích. Vedle této pohybné stopy nebylo ničeho, z čeho dalo by se souditi něco o osudu lodí a zmizení Cyclopsu zůstane nepochybně takovou záhadou jako případy Maronie, Remittent a Marie Celeste, které tvoří tři proslulé záhady moří, na něž vzpomínka byla vyvolána ve spojení s touto záhadou zmizení lodí Cyclops.

Maronie byla parolodí White Star linie a zmlzela během plavby směrem východním v Atlantiku někdy po 11. únoru roku 1893. Záhadu zmizení této lodí nikdy nebyla rozluštěna. Byla to nová loď, zbudovaná z ocele, snosnosti 6.591 tuny. Vyplula z přístaviště v New Yorku s dvasedmdesáti osobami na palubě a cílem její cesty byl Liverpool. Kapitánem lodí byl William Roberts. Loď nikdy nepřistála v místě svého určení a ničeho nebylo zvěděno o osudu těch, kdož nalézali se na palubě. Dvě lodí sice oznámily, že spatřily vrak a záchranou lodí, na nichž zdálo se býti nápisy Maronie, ale domněle tyto stopy nalézaly se příliš daleko od dráhy, kterou loď tato sledovala a nebylo jim přikládáno mnoho věry. Moře přikrylo dohře tuto záhadu a neodhalilo ji do dnešního dne.

Jestliže záhadnější byl případ norské lodí Remittent. Byla to jenom menší loď, která velel kapitán Torgersen. Vyplula z Rio Grande De Sul dne 19. ledna

roku 1912 do Liverpoolu a její mužstvo sestávalo asi s devíti anebo desíti členů. Dne 19. ledna anglická nádrzková loď Rumania sebrala nedaleko Azorských ostrovů tuto loď, ale ani jediné důse nenalézalo se na palubě. — Rumania snažila se loď zatahnouti do přístaviště, ale asi sto mil od pobřeží v nastalé bouři loď se utrhla a zmizela, aniž by po sobě zanechala jakýchkoliv stop. Také osud Marie Celeste je jednou ze zvláštních záhad moří. — Byla to francouzská osobní plachetní loď. Anglická loď Highlander dne 4. října roku 1875 spatřila tuto loď nedaleko ostrovů Azorských a na její signály odpověděla Marie Celeste: "Všechno v pořádku." O dva dny později jiná loď spatřila loď Marii Celeste, ale nikdo neozval se na dané signály. Několik námořníků vypravilo se na člunu k lodí, aby přesvědčili se, nalézají-li se na ní nějaké lidi. Volali na loď, ale žádná odpověď nepřicházela. Námořníci posléze vstoupili na loď, ale nenalezli tu živé duše. Lodní mužstvo zmizelo a cestující s nimi a žádných stop po sobě nezanechali.

Po třinácti letech zůstala záhadou Marie Celeste nevyšvětlena. Nejspíše románce byly opředeny kolem fakta objevení lodí bez mužstva a stejně nespočetné domněnky byly vyslovovány ohledně zmizení lodního mužstva i cestujících. Námořníci, kteří vstoupili na opuštěnou loď, našli v kajutě kapitánovy lahvičky s lékem otevřenou a nepřevrženou. Z toho se soudilo, že loď nebyla zachvátna bouří. V kuchyni lodní nalezena byla vařící voda, z čehož se soudilo, že loď opuštěna byla ve chvíli a nedlouho před tím, než byla objevena. Nikde nebylo žádných stop, které nasvědčovaly by tomu, že došlo k vzpourě mužstva a stejně také ne nasvědčovalo tomu, že jednalo se o vypuknutí nějaké epidemie nemoci. Kapitánova žena nalezla se na palubě se svým manželem. V její kajutě byl i její stroj a na něm kus nedohotověné práce. Všechno nasvědčovalo tomu, že všichni opustili loď v největším chvatu. Proč? Tato otázka vyslovena byla nescílněkrát, nicméně nikdy nedostalo se na ni uspokojivé odpovědi.

ZANIKLÁ MĚSTA STARÉ MESOPOTAMIE.

Zprávy o postupu kampaně anglických vojsk proti Turkům v Mesopotamii udržují zájem o tuto zemi, která často nazývána je kolébkou civilizace. Z historie je dobře známo, že Mesopotamie druhdy byla velmi proslulou úrodnou a lidnatou zemí, ale i kdyby nebylo těchto dokumentů, dalo by se to poznati ještě dnes. Na mnoha místech jsou totiž mírně vysoké písečné vršky, jejich pravidelný tvar hlásá, že "nevyrostly" z půdy samy sebou. Mají obyčejně tvar kužele nebo pyramidy s plochým vrškem, a jestliže se na jejich povrchu i povrchně kope, brzy přijde se na předměty, poukazující na to, že na tom místě za starých dob bylo město nebo aspoň nějaká osada. Tak dva písečné vršky asi dvacet yardů vysoké označují dnes místo, kde ve starověku stálo Ninive, hlavní město asyrské říše. Pahorky ty jsou proti nynějšímu Mossulu na levém břehu řeky Tigris a jsou od sebe oddělovány řekou Nahr Chosr, tekoucí mezi nimi od východu k západu. Severní pahorek nazývá se Kujundžik a jižní Nebi Junes (podle měsíce, jež na něm stojí a je zasvěcena proroku Jonášovi).

Angličané Rie a Layard byli prvními, kteří poznali, že tyto dva pahorky jsou zbytky někdejšího Ninive; kopali tam a vykopali četné starožitnosti, jež jsou dnes vystaveny v Britském muzeu, poněvadž tehdy (kolem roku 1840) vývoz starožitností z Turecka do ciziny zakázán nebyl.

Čtyři dny jízdy koňmo podél řeky od Mossulu směrem jižním je osada Oalat Šergat. Tam jsou ruiny starého města Assuru, jež bylo hlavním městem asyrské říše před Ninivem, a od kterého Assyrie dostala své jméno. V místech

ITALSKÁ BATERIE NA ŘECE PIAVE.

Zde je jedna z italských baterií nedaleko ústí řeky PIAVE, kamuflovaná podrostem.

stech těch byly vykopány věci veliké stáří, jež byly postaveny do služby badání o Assyrii. — Také u vesnice Tveridži jižně od Bagdadu bylo kopáno a odhaleno tam četné budovy, mezi nimi také palác Nabuhodonosorův.

Pěstování obilí, prováděné nyní jen u řek a i tam jen měrou naprosto nepostačitelnou, dalo by se snadno zvelebiti tak, že by bylo zárojem bohatství Mesopotamie. Musily by tam býti zřízeny závody zavodňovací, a domorodý lid navykáno tomu, aby pole svá zdělával pravidelně a pečlivě. Kdyby u řek byla tato kulturní práce zabývána, pak by také obyvatelstvo ve vnitrozemí, které skoro výhradně sestává z nomádů, od dávnějších se ehoru dobytka, poznalo by výhody orby a pomalu by se trvale usazovalo. Nyní je tam orba provozována se zcela nedostatečnými prostředky; používání moderního náčiní a hospodářských strojů je tam naprosto neznámo. V některých krajinách setba spočívá v tom, že se na půdu rozhodí několik přehouštěl semen: "ezzar lalla," praví Arab, což znamená "do ruky boží." Je-li počasí příznivé, na jaře na dotyčeném místě vlní se krásné ječné pole; není-li rok přízniv, není mnoho ztraceno.

Pro zavodňování půdy jsou v Mesopotamii v užívání dva systémy, ale ty prostírají se jen na pozemky na obou stranách řek. Na Eufratu používají tak zv. "nauru," čerpacího kola, jež vyhlíží jako naše mlýnská kola, jen že je mnohem větší. Místo přehýbených koleček na našich mlýnských kolech jsou na našich mlýnských kolech jsou na onom kole dřevěné nádobky. Ty jsou umístěny tak, že každé z nich, když za otáčení kola dospěje na nejnižší bod, je dnem obrácena proti proudu řeky. Když pak vystoupí z vody, je plna vody, kterou se dostane na nejvyšší bod své dráhy, vyleje do korýtky, jež vodu zavádí na pole.

Obvyklým zavodňovacím strojem na Tygridu je "erid." Kolem točícího se válece je otočen provaz, na jehož konci jest umístěn kožený pytel. Tento je spuštěn do vody, až se naplní, načež je vytažen volem nebo buvolem vzhůru, kde vodu vypustí do korýtky, vedoucího na pole. Samo sebou se rozumí, že to malé množství takto získávané vody může zavodňovati jen malé polní výměry. Že by však bylo možno, započítovat potřebnou vodu pro pozemky v Mesopotamii, to se viděti na četných kanálech, které běží

skrz veliké stepi a poušť mesopotamskou. Dnes jsou však větší nyní do služby badání o Assyrii. — Také u vesnice Tveridži jižně od Bagdadu bylo kopáno a odhaleno tam četné budovy, mezi nimi také palác Nabuhodonosorův.

DVANÁCT SET BITEV

Zní to nenuvěřitelné a přece jest pravda, že za posledních tří století, v době od roku 1618 až do roku 1905, svedeno bylo neméně než 1.044 pozemních bitev a 122 bitev námořních. V téže době konáno bylo 490 obležení a podepsáno čtyřicet čtyry kapitulace. Tehdejší války trvaly dlouho — nejdelší z nich byla válka mezi Benátky a Tureckem; trvala od roku 1644 do roku 1690, tedy pětapadesát let. Za to Rakousko a Itálie svedly nejkratší válku, neboť válečné tažení v roce 1849 se skončilo za šest dní. Z jednotlivých národů jest francouzský nejválečnější. Ve svých válečných dějinách má zaznamenáno 1.079 utkáni, z nichž vybojoval 652 pozemních bitev, třiašedesát námořních a přijal 32 kapitulaci. — Rakousko je v této statistice na druhém, Anglie na třetím, Rusko na čtvrtém, Prusko na pátém, Španělsko na šestém místě. Nejválečnější stát Francie, nemá však zřetelně nejvíce vítězství a neúspěchy. Zvítězila v 584 utkánech, ale naproti tomu 485 bitev prohrála. Prusko a Anglie byly ve válečnictví již šťastnější, neboť mají proti 60 procentům vítězství jen 10 procent porážek.

Oblehání a dobývání měst hraje ve válečnictví minulých tří století významnou úlohu. Nejdříve z měst byl obléhán Gibraltar, na nějž měli Angličané tak dlouho záslusk, až se tohoto skalního města také zmocnili. Dříve jej ovšem obléhali od roku 1779 až do roku 1782 a sevržení města trvalo 1.167 dní. Spojená vojska anglo-španělská obléhala Cadix od roku 1810 až do roku 1812, plně 903 dny. — Na třetím místě je obléhání Vídně Turky roku 1683. Sebastopol, obléhaný armádou francouzskou a anglickou, vzdoroval za krymské války 346 dní. Port Arthur v poslední válce rusko-japonské vzdal se po obléhání trvajícím 221 dní. Rusové obléhali Plevno ve válce rusko-turecké 142 dní. V poslední válce balkánské velmi dlouho trvalo obléhání Skadaru a Drinopolu. Praha během své historie by-

FRANCOUZSKÉ DĚLOSTŘELCTVO NA CESTĚ K BITEVNÍ FRONTĚ.

Oddíl francouzského dělostřelctva postupuje skrze francouzskou vesnici v tyle spojeneckých linií na bitovní frontu.

la obléhána několikrát. Nejkrutější za třicetileté války švédskými vojsky.

Velikou je statistika lidských obětí těchto válek posledních tří století. V bitvě u Mukdenu, jež byla rozhodnuta válka rusko-japonská, srazilo se na obou stranách 624.000 bojovníků a ztráty této třídenní bitvy obnášely 138.000 mužů. U Sedanu, kde Němci obklíčili Bazaineovu armádu, stálo proti sobě na poměrně malé prostře 320.000 mužů, z nichž padlo 122.000. V tažení Napoleonově do Ruska před sto lety strhla se veliká bitva u Borodina. Vojska obnášela při nejmenším 246.000 mužů, ztráty činily 80.000 mužů. Bitva u Waterloo, v níž Wellington a Blücher porazili Napoleona — čímž učinili konec jeho výboji — měla 290.000 účastníků a ztráty obnášely 45.000 mužů. V bitvě u Ogruně mezi Francouzy, vedenými Napoleonem a Rakusy, pod arcivévodou Karlem, srazilo se rovněž 290.000 mužů a z krvavé bitvy odnesli 63.000 mrtvých a raněných. U Drážďan, kde došlo k tažení spojeneč — hlavně Rakusánů, proti Napoleonovi, obnášely ztráty při 300.000 bojovnících — 50.000 mužů. Velmi krvavé srážky byly u Plevna, kde padlo 50.000 mužů. V bitvě tří císařů: Napoleona, Františka Prvního a Alexandra Prvního u Slavkova, padlo 46.000 a bojovalo 148.000 mužů. U Solferina bojovalo 273.000 a padlo 39.000 mužů. Nejmenší krvavá byla tak zvaná "bramborová" válka mezi Bedřichem Prvním a Marie Terezií.

FINANČNÍ ÚPADEK V RUSKŮ

Jak vidno ze zprávy nového ministra financí v Rusku, M. Gukowského, bolševická vláda, tak jako v mezinárodních stycích, podobně i v národním hospodářství dopracovala se úpadku. Jmenovaný ministr odhaduje roční výděl ná vládní na čtyřicet tisíc milionů rublů a příjmy na 4.300.000.000 rublů, bez jakékoli vyhlídky na nové prameny příjmů nebo možnosti získání peněz půjčkou. Tento finanční úpadek je většinou způsoben následkem zničení průmyslu. Ponkazuje se na to, že železnice mají o 70 procent méně nákladu než dříve, ač provádění dopravy na jedné míli stojí nyní 120.000 rublů proti dřívější 11.600.

Mzdy byly zvýšeny o několik set procent, kdežto pracovní doba byla zkrácena, tak že tři až čtyři oddělení dělníků musely býti zavedeny. Největší z dílen na lokomotivy, která zhotovila dříve osmánek lokomotiv, vyrábí nyní pouze dvě a zvýšila výrobní cenu každého stroje na 600.000 rublů! To jest jeden případ ukázkou určité myslových poměrů.

Nová vláda "zaměstnává" velký počet příručích a úředníků, z nichž většina jsou úplně neshopnými lidmi. Různé místní výbory vypisují poplatky a daně dle libosti a utrácí peníze bez ohledu na potřeby vládní. M. Gukowski ve své zprávě doporučuje lepší vedení administrativní, snížení výdání a zvláště spolupůsobení průmyslových, finančních a jiných odborníků, bez nichž účelná státní organizace jest nemožnou. Vzdor tonuto truchlivému finančnímu stavu, zpráva ministra, přednesená na schůzi výboru zástupu dělníků a vojáků v Mos-

kvě, byla přijata mlčky, a nevyvolala žádného vzrušení mezi přítomnými. I kdyby Rusko nebylo na všech stranách tak napadáno Němci, a se strany těch, kteří odporují bolševikům, mělo by dosti obtíží vyváznouti ze zmatku, do něhož bylo uvedeno ztráštěnými maximalisty a možno očekávat, že bude nuceno v brzkou hledat u spojeneč pomoci.

JEHLA A JEHLICE

Ocelová jehla není tak stará, jak bylo by možno souditi z její důležitosti a — jednoduchosti. Až do století patnáctého a ovšem i později užíváno bylo tenkého drátu ohnutého a stočeného asi tak, jako dnes ještě dělávají hospodyně s jehlicí, navlékají-li tkanici do povlaku. Místo síti, jež bez jehly by bylo dosti velkým uměním, si vypomáhali lidé tím, že látku spínali, chudí trny a ostny, bohatí stříbrnými a zlatými dráčky a sponami.

Roku 1410 zhotovil pařížský paší Tourangeau po dlouhých pokusech první jehlu. Následkem obilné výroby byla jehla dlouhý čas výrobkem tak drahoocenným, že byla skorem zlatem vyvažována a tak mohly si ji zapatřiti jen vznešené dámy. Ještě na sklunku století sedmnáctého nacházeli v seznamu darů, jež dostala královská deera věnem, "pouzdro s jehlamy."

A výraz "jehelné" jenž udržel se skoro až na naše dny, svědčí, jak velikou cenu měla jehla za starých dob, poněvadž "jehelné" vznešených dam znamenalo vždy slušnou sumu v jejich rozpočtu. Do Anglie, této pravlasti železářského průmyslu, dostala se jehla teprve v polovici šestnáctého století. Přivezla ji ve své výbavě nešťastná královna Anna Boleynová, jež, jak známo, skončila rukou katova.

V Anglii jehla brzy zdomácněla a dočleny tu výrobky znamenité jemnosti, o níž se francouzskému vynálezci ani nesnilo. Anglie opatrovala dlouho téměř všechny trhy svými ocelovými jehlami, jež, jak již bylo řečeno, v době její vlády, jež, jak známo, skončila rukou katova.

Také špendlík, jenž jest staršího původu než jehla, přicházel a namnoze posud přichází z Anglie do celého světa ve všemožných velikostech, různých barvách, s hlavičkami kovovými i skleněnými. Největší ocelové "špendlíky" s hlavičkami až velikosti vlášského ořechu jsou nyní pověstné jehlice, jímž naše dámy připevňují na vlasech a parukách své obrovské klobouky, ony osudné jehlice, jež na ulicích, zejména však ve vozích pouličních drah ohrožují oči všech "bláznů."

Stupně horečky.

Normální tělesná teplota jest 98,6 st. F. Je-li teplota větší než to, nazýváme to horečkou, která se rozpoznává dle těchto stupňů:

Teplota pod 101 stupeň F. jest lehká horečka.

Teplota nad 101 a pod 103 stupně jest mírná horečka.

Teplota nad 103 a pod 105 stupňů je prudká horečka.

Vystražné signály.

Vstáváte ráno bez úlevy odpovědi? Jste mrtví a podráždění? Trpíte neklidným spánkem, nedostatkem chuti k jídlu, jste bez energie a bez zájmu k čemukoli, pociťujete rostoucí vysílenost? Nikdo nemůže tyto vystražné signály, vyslané přírodou, nechat bez povšimnutí. Musíte ihned učiniti nutná opatření, totiž vyčistiti žaludek a obnoviti pravidelnou činnost zažívací soustavy. Trimerovo Léčivé Hořké Vínो jest lékem, který rychle způsobí návrat normálních poměrů. Jest to nejspolehlivější a zároveň velmi lahodný lék, který zvláště nyní v květnu a červnu jest nejjistějším konejšitelem všech žaludečních obtíží. V lékárnách \$1.10. — Trimerový Liniment jest výtečný lék pro reumatismus, neuralgii, bolesti v kříži čili housera, namožení, otoky a pod. V lékárnách 35 a 65 centů, poštou 45 a 75c. — Josef Trimer Company, velkovýroba léků, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Advertisement